

Z A K O N

O METROLOGIJI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se organizacija poslova metrologije, zakonske merne jedinice i etaloni Republike Srbije, stavljanje u promet i upotreba merila, ocenjivanje usaglašenosti merila s propisanim zahtevima, prethodno upakovani proizvodi, važenje stranih znakova i dokumenata, nadzor, kao i druga pitanja od značaja za metrologiju.

Cilj

Član 2.

Cilj ovog zakona je da obezbedi upotrebu tačnih merila usklađenih sa međunarodnim utvrđenim zahtevima i mernih jedinica usklađenih sa Međunarodnim sistemom jedinica, sledivost etalona Republike Srbije do međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država i jedinstveno merenje u Republici Srbiji.

Primena

Član 3.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje zakonska kontrola merila, primenjuju se na merila koja se upotrebljavaju za merenja u oblasti zaštite zdravlja i opšte bezbednosti, zaštite životne sredine, kontrole i bezbednosti saobraćaja, kao i u prometu roba i usluga.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju uslovi za stavljanje merila u promet i upotrebu primenjuju se jednako na sva merila bez obzira na njihovo poreklo.

Dostupnost rezultata merenja

Član 4.

Rezultati merenja koja se vrše, na zahtev ili za potrebe državnih organa, u javnom interesu, naročito u oblasti zaštite zdravlja i opšte bezbednosti, kao i zaštite životne sredine dostupni su pravnim i fizičkim licima u skladu sa propisima kojima se uređuje dostupnost informacija od javnog značaja.

Značenje pojmova

Član 5.

Pojedini pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeće značenje:

1) *zakonske merne jedinice* su merne jedinice čija je primena obavezna u Republici Srbiji;

2) *etalon* je materijalizovana mera, merilo, referentni materijal ili merni sistem koji predstavlja realizaciju definicije date veličine sa navedenom vrednošću veličine i pridruženom mernom nesigurnošću, tako da služi kao referenca;

3) *etalon Republike Srbije* je etalon koji je odlukom organa državne uprave nadležnog za poslove metrologije priznat kao osnova za dodeljivanje vrednosti veličine drugim etalonima određene veličine;

4) *međunarodni etalon* je etalon priznat od potpisnika međunarodnog sporazuma;

5) *referentni materijal* je materijal dovoljno homogen i stabilan u odnosu na određena svojstva, koji je ustanovljen da odgovara predviđenoj upotrebi u merenju ili ispitivanju nazivnih svojstava;

6) *sertifikovani referentni materijal* je referentni materijal praćen sertifikatom koji obezbeđuje jednu ili više određenih vrednosti osobina sa pridruženim mernim nesigurnostima i dokazom o sledivosti;

7) *sledivost* je osobina rezultata merenja ili vrednosti etalona pomoću koje se taj rezultat odnosno etalon može dovesti u vezu sa naznačenim referencama, nacionalnim ili međunarodnim etalonima, posredstvom neprekidnog lanca poređenja koja imaju naznačene nesigurnosti;

8) *etaloniranje* je skup postupaka kojima se, pod određenim uslovima, uspostavlja odnos između vrednosti veličina, sa njihovim mernim nesigurnostima, koje ostvaruju etaloni, i odgovarajućih pokazivanja, sa pridruženim mernim nesigurnostima, koje daje rezultat merenja;

9) *merilo* je uređaj koji se koristi za merenja, sam ili u sklopu sa jednim ili više uređaja;

10) *zakonska metrološka kontrola* obuhvata zakonsku kontrolu, metrološki nadzor i metrološku ekspertizu;

11) *zakonska kontrola merila* obuhvata sve zakonske aktivnosti kojima podležu merila kao što su odobrenje tipa, overavanje merila i drugo;

12) *metrološki nadzor* je kontrola sprovedena nad proizvodnjom, uvozom, ugradnjom, upotrebom, održavanjem i popravkom merila, obavljen radi provere upotrebe merila u skladu sa zakonom i drugim propisima, kao i radi provere tačnosti količina naznačenih, odnosno sadržanih u prethodno upakovanim proizvodima;

13) *metrološka ekspertiza* obuhvata sve radnje u cilju proučavanja i dokazivanja, na primer veštačenja na sudu, stanja merila i određivanja njegovih metroloških svojstava, između ostalog pozivanjem na odgovarajuće zakonske zahteve;

14) *ocenjivanje usaglašenosti merila* je ispitivanje i procenjivanje merila da bi se utvrdilo da li je pojedinačno merilo, partija merila ili proizvedena serija merila usaglašena sa svim propisanim zahtevima koji se primenjuju na taj tip merila;

15) *uverenje o odobrenju tipa merila* je isprava ili dokument koji se izdaje na osnovu prethodnog ispitivanja tipa merila, kojim se potvrđuje da je taj tip merila usklađen sa propisanim metrološkim i tehničkim zahtevima i da je merilo tog tipa podesno za upotrebu u propisanoj oblasti na takav način da se očekuje da daje pouzdane rezultate merenja u određenom vremenskom periodu;

16) *overavanje merila* je postupak koji obuhvata pregled i označavanje (žigosanje) merila, odnosno izdavanje uverenja o overavanju merila, a kojim se konstatuje i potvrđuje da je merilo usklađeno sa propisanim metrološkim zahtevima;

17) *prethodno upakovani proizvodi* su proizvodi koji su upakovani bez prisustva kupca, pri čemu se količina tih proizvoda ne može promeniti bez promene pakovanja odnosno bez otvaranja pakovanja pri čemu nastaje vidno oštećenje.

II. ORGANIZACIJA POSLOVA METROLOGIJE

Obavljanje poslova metrologije

Član 6.

Ministarstvo nadležno za poslove metrologije obavlja poslove koji se odnose na strategiju razvoja metrologije, prati i koordinira izvršavanje poslova iz oblasti metrologije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Stručne i sa njima povezane izvršne poslove u oblasti metrologije obavlja Direkcija za mere i dragocene metale, organ uprave nadležan za poslove metrologije (u daljem tekstu: Direkcija).

Poslove overavanja merila obavljaju privredni subjekti i druga pravna lica koja su u skladu sa ovim zakonom ovlašćena za obavljanje tih poslova (u daljem tekstu: ovlašćena tela).

Poslove ocenjivanja usaglašenosti merila sa propisanim zahtevima obavljaju privredni subjekti i druga pravna lica koja su u skladu sa ovim zakonom imenovana za obavljanje tih poslova (u daljem tekstu: imenovana tela).

Direkcija

Član 7.

Direkcija obavlja sledeće poslove:

- 1) stara se o sistemu zakonskih mernih jedinica u Republici Srbiji;
- 2) razvija, ostvaruje, proglašava, čuva, održava, usavršava etalone Republike Srbije;
- 3) obezbeđuje metrološku sledivost;
- 4) obavlja poslove metrološke ekspertize;
- 5) sprovodi ispitivanje prethodno upakovanih proizvoda, radi provere ispunjenosti metroloških zahteva;
- 6) predstavlja Republiku Srbiju u međunarodnim i regionalnim metrološkim organizacijama i uspostavlja saradnju u oblasti metrologije;
- 7) vrši metrološki nadzor;
- 8) ocenjivanja usaglašenosti merila;
- 9) odlučuje u upravnim postupcima iz oblasti metrologije;
- 10) učestvuje u pripremi propisa iz oblasti metrologije;
- 11) vodi registar merila koja podležu zakonskoj kontroli;
- 12) obezbeđuje metrološke informacije i izdaje službeno glasilo;
- 13) distribucije vremena;
- 14) obavlja i druge poslove iz oblasti metrologije u skladu sa zakonom.

Osim poslova iz stava 1. tač. 1) do 13) ovog člana Direkcija obavlja i poslove overavanja merila za čije overavanje nema ovlašćenih tela, s tim da se overavanje tih merila vrši na način koji obezbeđuje nezavisnost i nepristrasnost.

Ovlašćena tela

Član 8.

Privredni subjekti i druga pravna lica mogu obavljati poslove overavanja merila, ako imaju akt o akreditaciji pribavljen u postupku akreditacije i ako ispunjavaju propisane uslove, a naročito u pogledu:

- 1) stručne osposobljenosti zaposlenih i drugih angažovanih lica;
- 2) prostorija i opreme za rad;
- 3) obima overavanja merila;
- 4) nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na lica povezana sa merilom koje je predmet overavanja;
- 5) postupanja po prigovorima na rad i donete odluke;
- 6) poverljivosti, odnosno čuvanja poslovne tajne;
- 7) osiguranja od odgovornosti za štetu.

Ministar nadležan za poslove metrologije (u daljem tekstu: Ministar) bliže propisuje uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 9.

Ministar rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje poslova overavanja merila iz člana 8. ovog zakona.

Pri donošenju rešenja iz stava 1. ovog člana smatraće se da privredni subjekt odnosno drugo pravno lice ispunjava propisane uslove za overavanje merila ako je obim poslova pregleda i ispitivanja merila u celosti pokriven obimom poslova sadržanih u aktu o akreditaciji, koji je to pravno lice pribavilo u postupku akreditacije.

Zahtev za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana podnosi privredni subjekt i drugo pravno lice Ministarstvu.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od tri godine.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ovlašćeno telo podnosi zahtev za obnavljanje rešenja iz stava 1. ovog člana najkasnije tri meseca pre isteka perioda na koje je rešenje izdato.

Ako Ministarstvo ne odluči po podnetom zahtevu u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 6. ovog člana, a najkasnije do dana isteka perioda na koji je rešenje izdato, ovlašćeno telo može da nastavi da obavlja poslove overavanja merila na osnovu postojećeg rešenja.

Na pitanja koja ovim zakonom nisu posebno uređena, a odnose se na postupak donošenja rešenja o ovlašćivanju, obnavljanju ovlašćivanja odnosno ukidanju ovlašćenja primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Troškove overavanja merila koje sprovodi ovlašćeno telo snosi podnosilac zahteva za overavanje merila u visini koja je određena cenovnikom, koji utvrđuje ovlašćeno telo uz saglasnost Vlade.

Poslove overavanja merila ovlašćeno telo obavlja kao poverene poslove.

Član 10.

Ovlašćeno telo dužno je da vodi evidenciju koja naročito sadrži podatke o:

- 1) imenu i adresi, odnosno poslovnom imenu i sedištu podnosioca zahteva za overavanje merila;
- 2) datumu izvršenog pregleda i overavanja merila;
- 3) izdatim žigovima odnosno uverenjima o overavanju merila.

Ovlašćeno telo dužno je da evidenciju iz stava 1. ovog člana čuva najmanje tri godine.

Na zahtev Direkcije, ovlašćeno telo dužno je da Direkciji dostavi podatke iz evidencije iz stava 1. ovog člana.

Ministar bliže propisuje sadržinu i obrazac evidencije iz stava 1. ovog člana kao i način vođenja te evidencije.

Član 11.

Ovlašćeno telo koje prestane da ispunjava propisane uslove dužno je da o tome bez odlaganja obavesti Ministarstvo, kao i o svim promenama koje bi mogle uticati na ispunjenost propisanih uslova.

Ovlašćeno telo može da prestane sa obavljanjem poslova overavanja merila i pre isteka perioda na koji je izdato rešenje o ovlašćivanju, o čemu obaveštava Ministarstvo, s tim da je dužno da poslove overavanja merila obavlja u roku koji ne može biti kraći od 90 dana od dana dostavljanja obaveštenja Ministarstvu.

Ministarstvo kao javnu knjigu vodi registar ovlašćenih tela za overavanje merila.

Način ovlašćivanja, vođenje registra ovlašćenih tela, kao i druga pitanja vezana za rad ovlašćenih tela bliže uređuje Ministar.

Metrološki savet

Član 12.

Radi davanja stručnih mišljenja i učestvovanja u realizaciji projektnih zadataka iz oblasti metrologije Vlada osniva Metrološki savet kao stručno savetodavno telo.

Metrološki savet:

- 1) daje stručna mišljenja u pogledu razvoja metrološkog sistema Republike Srbije;
- 2) predlaže naučne i obrazovne aktivnosti u oblasti metrologije;
- 3) predlaže prioritete u naučnim istraživačko-razvojnim projektima u oblasti metrologije.

Metrološki savet na zahtev Ministarstva daje stručna obrazloženja, odnosno mišljenja povodom objavljenih metroloških informacija koje su od javnog interesa.

U Metrološki savet imenuju se istaknuti stručnjaci iz oblasti metrologije, kao i predstavnici zainteresovanih strana za metrologiju.

Metrološki savet ima predsednika i najmanje šest članova.

Metrološki savet donosi poslovnik o radu.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Metrološkog saveta vrši Ministarstvo.

III. ZAKONSKE MERNE JEDINICE

Član 13.

Zakonske merne jedinice koje se upotrebljavaju u Republici Srbiji su:

1) jedinice Međunarodnog sistema jedinica (Systeme International d'Units, SI);

2) jedinice koje nisu obuhvaćene Međunarodnim sistemom jedinica, a koje se mogu koristiti u skladu sa ovim zakonom.

Zakonske merne jedinice iz stava 1. tačka 2) ovog člana kao i način njihove upotrebe bliže uređuje Vlada.

IV. ETALONI

Etaloni Republike Srbije

Član 14.

Etalon Republike Srbije je etalon koji je odlukom direktora Direkcije priznat kao osnova za dodeljivanje vrednosti veličine drugim etalonima određene veličine (u daljem tekstu: nacionalni etalon).

Direkcija razvija, ostvaruje, proglašava, čuva, održava i usavršava nacionalne etalone i obezbeđuje njihovu sledivost do međunarodnog nivoa.

Odluka iz stava 1. ovog člana se donosi pod uslovom da etalon predstavlja realizaciju definicije date veličine sa navedenom vrednošću veličine i pridruženom mernom nesigurnošću, tako da služi kao referenca i da je slediv do međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država sa odgovarajućim metrološkim karakteristikama.

Izuzetno, direktor Direkcije može odluku iz stava 1. ovog člana doneti i za etalon koji se čuva, održava i čije se metrološke karakteristike unapređuju od strane drugog organa državne uprave, odnosno drugog pravnog lica, koje ispunjava propisane uslove, a naročito u pogledu:

- 1) stručne osposobljenosti zaposlenih i drugih angažovanih lica;
- 2) prostorija i opreme za rad;
- 3) obezbeđenja sledivosti do međunarodnog etalona ili nacionalnih etalona drugih država.

Nacionalni etaloni moraju biti sledivi do međunarodnih etalona ili nacionalnih etalona drugih država sa odgovarajućim metrološkim karakteristikama.

Ministar bliže propisuje uslove za priznavanje nacionalnih etalona za pojedine veličine iz stava 1. ovog člana.

V. OCENJIVANJE USAGLAŠENOSTI MERILA SA PROPISANIM ZAHTEVIMA

Član 15.

Merilo se stavlja na tržište samo ako je usaglašeno sa propisanim zahtevima, ako je njegova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, ako je označeno

u skladu sa propisima i ako ga prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.

Ministar za pojedina merila bliže propisuje zahteve, postupke ocenjivanja usaglašenosti, označavanje, isprave o usaglašenosti i dokumentaciju iz stava 1. ovog člana.

Ako je aktom iz stava 2. ovog člana utvrđeno da ocenjivanje usaglašenosti sprovodi imenovano telo, tim aktom se utvrđuju i uslovi koje to telo mora da ispuni naročito u pogledu:

- 1) stručne osposobljenosti zaposlenih i drugih angažovanih lica;
- 2) prostorija i opreme za rad;
- 3) nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na lica povezana sa merilom koje je predmet ocenjivanja usaglašenosti;
- 4) poverljivosti, odnosno čuvanja poslovne tajne;
- 5) postupanja po prigovorima na rad i donete odluke;
- 6) osiguranja od odgovornosti za štetu.

Član 16.

Ministar rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova iz člana 15. ovog zakona.

Zahtev za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana podnosi privredni subjekt i drugo pravno lice Ministarstvu.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Rešenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od tri godine.

Imenovano telo podnosi zahtev za obnavljanje rešenja iz stava 1. ovog člana najkasnije tri meseca pre isteka perioda na koje je rešenje izdato.

Ako Ministarstvo ne odluči po podnetom zahtevu u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 5. ovog člana, a najkasnije do dana isteka perioda na koji je rešenje izdato, imenovano telo može da nastavi da obavlja poslove ocenjivanja usaglašenosti merila na osnovu postojećeg rešenja.

Na pitanja koja ovim zakonom nisu posebno uređena, a odnose se na postupak donošenja rešenja o imenovanju, obnavljanju imenovanja, odnosno ukidanju imenovanja primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ministarstvo kao javnu knjigu vodi registar imenovanih tela.

Troškove ocenjivanja usaglašenosti koje sprovodi imenovano telo snosi podnosilac zahteva za ocenjivanje usaglašenosti u visini koja je određena cenovnikom, koji utvrđuje imenovano telo uz saglasnost Vlade.

Ministar bliže propisuje način utvrđivanja ispunjenosti uslova za imenovanja, vođenje registra imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti merila, kao i prijavljivanje imenovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti merila odgovarajućoj međunarodnoj organizaciji.

VI. ZAKONSKA KONTROLA MERILA

Upotreba

Član 17.

Zakonska kontrola merila (u daljem tekstu: merila) koristi se u funkciji:

- 1) zaštite zdravlja i opšte bezbednosti;
- 2) zaštite životne sredine;
- 3) kontrole i bezbednosti saobraćaja;
- 4) prometa roba i usluga;
- 5) provere prethodno upakovanih proizvoda i boca kao mernih posuda.

Ministar bliže uređuje vrste merila iz stava 1. ovog člana kao i vremenske intervale periodičnog overavanja tih merila.

Član 18.

Merilo se stavlja na tržište odnosno upotrebu samo ako ispunjava zahteve u skladu sa ovim zakonom.

Rezultati merenja dobijeni upotrebom merila iz stava 1. ovog člana moraju biti sledivi do nacionalnih etalona ili do nacionalnih etalona drugih država obuhvaćenih Aranžmanom o međusobnom priznavanju nacionalnih etalona i uverenja o etaloniranju i merenju koja izdaju nacionalni metrološki instituti (CIPM MRA) ili do međunarodnih etalona.

Merila se upotrebljavaju u skladu sa njihovom namenom.

Propisivanje metroloških zahteva zasniva se na sledećim načelima:

- 1) da se primenjuju metrološki zahtevi iz odgovarajućih međunarodnih i evropskih organizacija i institucija;
- 2) da sadrže rok za obavezno periodično etaloniranje etalona sa kojim se overavaju merila i pojedine metrološke zahteve za te etalone kada je to neophodno;
- 3) da se ne stvaraju nepotrebne prepreke trgovini;
- 4) da se na merila iz zemlje s kojom je potpisan odgovarajući međunarodni sporazum primenjuju isti postupci kao i na merila domaćeg porekla ili merila poreklom iz bilo koje druge zemlje.

Metrološke zahteve i način utvrđivanja ispunjenosti metroloških zahteva za merila, kao i metode merenja propisuje Ministar.

Obaveze lica koja upotrebljavaju merila

Član 19.

Lica koja upotrebljavaju merila dužna su da:

- 1) postavljaju i koriste merila na način kojim se obezbeđuje propisana tačnost merenja i u tom smislu odgovorna su za tehničku ispravnost merila i tačnost mernih rezultata;
- 2) održavaju merila u tehničkom stanju koje obezbeđuje tačnost merenja;
- 3) podnose na overavanje merila u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;

4) vode evidenciju o održavanju i overavanju merila u upotrebi, u skladu sa propisima.

Lica iz stava 1. ovog člana, kao i vlasnik merila dužna su da merilo koje više ne upotrebljavaju na vidnom mestu označe oznakom: „merilo nije u upotrebi”.

VII. ODOBRENJE TIPRA MERILA I OVERAVANJE MERILA

Odobrenje tipa merila

Član 20.

Uverenje o odobrenju tipa merila izdaje imenovano telo, odnosno Direkcija, na zahtev domaćeg proizvođača, ovlašćenog uvoznika, odnosno ovlašćenog distributera stranog proizvođača merila.

Uverenje iz stava 1. ovog člana kojim se potvrđuje da je taj tip merila usklađen sa propisanim tehničkim i metrološkim zahtevima izdaje se nakon sprovedenog postupka ispitivanja tipa merila.

Ako se nakon sprovedenog postupka ispitivanja tipa merila utvrdi da taj tip merila nije usklađen sa propisanim tehničkim i metrološkim zahtevima rešenjem se odbija izdavanje uverenja o odobrenju tipa merila.

Imenovano telo poslove iz stava 1. ovog člana obavlja kao poverene poslove.

Imenovano telo dužno je da obavesti Direkciju o izdatim uverenjima o odobrenju tipa merila, o izmenama i dopunama koje se odnose na već izdata uverenja, kao i o povlačenju uverenja.

Uverenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se u službanom glasilu Direkcije, kao i obaveštenje o povlačenju uverenja.

Na akte iz st. 2. i 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana.

Na postupak ispitivanja tipa merila primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Ministar bliže uređuje način ispitivanja tipa merila za pojedine vrste merila.

Overavanje merila

Član 21.

Overavanje merila obuhvata pregled i žigosanje merila, odnosno izdavanje uverenja o overavanju.

Overavanje merila vrši ovlašćeno telo, odnosno Direkcija nakon sprovedenog postupka pregleda merila čime se potvrđuje da je merilo u skladu sa odobrenim tipom merila, odnosno da ispunjava propisane metrološke zahteve.

Ukoliko ovlašćeno telo, odnosno Direkcija utvrdi da određeno merilo nije u skladu sa odobrenim tipom merila, odnosno da ne ispunjava propisane metrološke zahteve, donosi rešenje kojim odbija overavanje merila.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15 dana.

Overavanje merila može biti prvo, redovno ili vanredno.

Ovlašćeno telo, odnosno Direkcija dužno je da, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika merila, izda uverenje o overavanju merila i kada je to merilo žigosano.

Na pitanja koja ovim zakonom nisu posebno uređena, a odnose se na postupak overavanja merila, donošenje rešenja o ovlašćivanju, izdavanja uverenja o odobrenju tipa, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ministar za pojedine vrste merila bliže propisuje periodično overavanje, način i uslove overavanja merila, kao i način i rokove čuvanja potrebne dokumentacije.

Prvo overavanje merila

Član 22.

Prvom overavanju podležu nova merila, kao i merila koja nisu ranije overavana.

Merilo na prvo overavanje podnosi domaći proizvođač, ovlašćeni uvoznik odnosno ovlašćeni distributer, pravno ili fizičko lice.

Redovno overavanje merila

Član 23.

Redovnom overavanju podležu merila koja su u upotrebi.

Redovno overavanje merila sprovodi se periodično, u propisanim vremenskim intervalima za određenu vrstu merila.

Merilo na redovno overavanje podnosi vlasnik, odnosno korisnik merila.

Za redovno overavanje brojila električne energije, memih transformatora, uklopnih časovnika, vodomera, gasomera i merila koja koriguju zapreminu tečnosti odnosno gasa, korektora i merila toplotne energije odgovorna su lica koja prodaju vodu, odnosno lica odgovorna za merenje električne i toplotne energije i prirodnog gasa, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast energetike.

Vanredno overavanje merila

Član 24.

Vanrednom overavanju podležu merila koja su zbog kvara odnosno drugih tehničkih nedostataka bila isključena iz upotrebe i na kojima je izvršena popravka, merila na kojima je izvršena prepravka, kao i merila za koja redovno overavanje nije izvršeno u propisanom roku.

Lice koje je izvršilo popravku ili prepravku merila iz stava 1. ovog člana dužno je da podnese merilo na vanredno overavanje.

Žigovi

Član 25.

Žigovi koji se upotrebljavaju pri overavanju merila u Republici Srbiji su državni žigovi.

Vrstu, oblik i način stavljanja državnih žigova, koji se upotrebljavaju pri overavanju merila, kao i bliži oblik i sadržaj uverenja o overavanju merila i uverenja o odobrenju tipa merila propisuje Ministar.

Prestanak važenja žiga, odnosno uverenja o overavanju merila

Član 26.

Žig na merilu, odnosno uverenje o overavanju merila prestaje da važi, ako je:

- 1) istekao rok na koji je merilo overeno;
- 2) na merilu izvršena prepravka koja može uticati na njegove metrološke karakteristike;
- 3) merilo oštećeno na takav način da je moglo izgubiti neko svojstvo bitno za overavanje;
- 4) žig uništen, uklonjen, promenjen ili na bilo koji drugi način oštećen;
- 5) merilo promenom mesta ugradnje izgubilo svoje metrološke karakteristike.

Merilo čiji je žig odnosno uverenje o overavanju merila prestao da važi ne sme se upotrebljavati.

Etaloni i referentni materijali

Član 27.

Za overavanje merila upotrebljavaju se etalonirani radni etaloni, odnosno sertifikovani referentni materijali.

Vanredni pregled merila u upotrebi

Član 28.

U slučaju sumnje u ispravnost merila, zainteresovano lice može tražiti od ovlašćenog tela, odnosno Direkcije vanredni pregled merila i izdavanje izveštaja o pregledu.

Troškove vanrednog pregleda merila snosi podnosilac zahteva, ako overeno merilo sa važećim žigom zadovoljava propisane metrološke zahteve.

Troškove vanrednog pregleda merila snosi lice koje je odgovorno za redovno overavanje merila, ako merilo ne zadovoljava propisane metrološke zahteve.

Način vanrednog pregleda merila, sadržaj i rok čuvanja izveštaja o pregledu merila bliže propisuje Ministar.

VIII. PRETHODNO UPAKOVANI PROIZVODI

Član 29.

Prethodno upakovani proizvodi mogu se staviti na tržište ili skladištiti sa namerom stavljanja na tržište samo kada je njihova nazivna količina označena tačno, jasno i nedvosmisleno i kada je njihova stvarna količina u okviru dozvoljenog odstupanja od označene nazivne količine.

Prethodno upakovanim proizvodima u smislu ovog zakona ne smatraju se besplatni uzorci koji se kao prethodno upakovani proizvodi koriste u marketingu i pružanju usluga.

Ministar bliže propisuje postupak ispitivanja prethodno upakovanih proizvoda radi provere ispunjenosti metroloških zahteva, zahteve za opremu koja se koristi u nadzoru količine prethodno upakovanih proizvoda, metrološke zahteve koje moraju

da ispune količine prethodno upakovanih proizvoda, način označavanja količina i dozvoljena odstupanja stvarnih količina od označenih nazivnih količina.

Znak usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima

Član 30.

Proizvođač može da stavi znak usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima samo nakon sprovedenog propisanog dokumentovanja usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa propisanim metrološkim zahtevima.

Veličinu i oblik znaka usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda, način postavljanja, kao i način dokumentovanja usaglašenosti količine prethodno upakovanog proizvoda sa metrološkim zahtevima propisuje Ministar.

Vanredno ispitivanje usaglašenosti prethodno upakovanih proizvoda sa metrološkim zahtevima

Član 31.

Vanredno ispitivanje prethodno upakovanih proizvoda radi provere usaglašenosti sa propisanim metrološkim zahtevima i odredbama ovog zakona sprovodi Direkcija na zahtev nadležnog organa, fizičkog ili pravnog lica.

Etalon zapremine i merna boca

Član 32.

Etalon zapremine koji se, u smislu ovog zakona, koristi za ispitivanje prethodno upakovanih proizvoda mora imati takva metrološka svojstva da ga je moguće upotrebljavati kao merilo zapremine koje ispunjava propisane metrološke zahteve.

Merna boca koja se stavlja na tržište mora biti označena propisanim oznakama i natpisima.

Metrološke zahteve za merne boce, dopuštena odstupanja zapremine, kao i natpise i oznake na bocama kao memim posudama bliže propisuje Ministar.

IX. VAŽENJE STRANIH ZNAKOVA I DOKUMENATA

Član 33.

U Republici Srbiji važe uverenja o odobrenju tipa merila i uverenja o overavanju merila, odnosno žigovi i drugi znaci usaglašenosti izdati u inostranstvu, ako su izdati u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorom.

Ministar može priznati važenje inostranog uverenja o odobrenju tipa merila, uverenja o overavanju merila, odnosno žigova i drugih znakova usaglašenosti ako su izdati pod uslovima koji obezbeđuju ispunjenost zahteva koji su u Republici Srbiji propisani za ta merila.

Način priznavanja uverenja, žigova i znakova usaglašenosti iz stava 2. ovog člana bliže se uređuje propisom koji donosi Ministar.

X. FINANSIRANJE I NAKNADE

Izvori finansiranja

Član 34.

Direkcija se finansira iz:

- 1) budžeta Republike Srbije i
- 2) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Naknade

Član 35.

Za sprovođenje overavanja merila, metroloških ekspertiza, ispitivanja tipa merila, ispitivanja prethodno upakovanih proizvoda i mernih boca radi provere ispunjenosti metroloških zahteva i drugih poslova koje sprovodi Direkcija u skladu sa ovim zakonom plaćaju se naknade.

Visina naknade iz stava 1. ovog člana ista je za strana i domaća lica.

Visinu i način plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Naknade iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.

XI. NADZOR

Nadzor nad primenom Zakona

Član 36.

Nadzor nad primenom i sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa u oblasti metrologije vrši Ministarstvo.

Metrološki nadzor

Član 37.

Metrološki nadzor je nadzor nad proizvodnjom, prometom, uvozom, ugradnjom, upotrebom, održavanjem i popravkom merila, obavljen da bi se proverilo da li ta merila ispunjavaju propisane zahteve, odnosno da li se ta merila koriste u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima iz oblasti metrologije, kao i provera tačnosti količina naznačenih i sadržanih u prethodno upakovanim proizvodima.

Nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata nadzor nad merilima i prethodno upakovanim proizvodima koji su stavljeni na tržište i nadzor nad merilima u upotrebi.

Metrološki nadzor i nadzor nad upotrebom zakonskih mernih jedinica u smislu ovog zakona vrši Direkcija preko lica ovlašćenih za vršenje metrološkog nadzora.

Član 38.

Lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora mora imati službenu legitimaciju.

Ministar bliže propisuje obrazac i sadržinu legitimacije iz stava 1. ovog člana, kao i način vođenja evidencije o izdatim službenim legitimacijama.

Član 39.

U vršenju metrološkog nadzora, lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li proizvođač merila sprovodi propisani postupak ocenjivanja usaglašenosti merila;
- 2) da li je merilo koje je stavljeno na tržište usaglašeno sa propisanim zahtevima;
- 3) da li je usaglašenost merila sa propisanim zahtevima ocenjena prema propisanom postupku i da li je označeno u skladu sa propisima;
- 4) da li merilo prati propisana isprava o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija;
- 5) da li merilo koje je u upotrebi ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona;
- 6) da li lice koje upotrebljava merilo, postavlja i koristi to merilo na način kojim se obezbeđuje propisana tačnost merenja;
- 7) da li lice koje upotrebljava merilo, to merilo održava u tehničkom stanju koje obezbeđuje tačnost merenja i da li vodi evidenciju o njegovom održavanju i overavanju;
- 8) da li je sprovedeno prvo odnosno redovno overavanje merila;
- 9) da li je na merilu koje je u upotrebi prestao da važi žig odnosno uverenje o overavanju merila;
- 10) da li je merilo nakon popravke podneto na vanredno overavanje merila;
- 11) da li je na prethodno upakovanom proizvodu koji je stavljen na tržište nazivna količina označena tačno, jasno i nedvosmisleno;
- 12) da li stvarna količina prethodno upakovanih proizvoda odstupa od nazivne količine;
- 13) da li su prethodno upakovani proizvodi označeni znakom usaglašenosti na propisani način;
- 14) da li merna boca koja je stavljena na tržište ispunjava propisane metrološke zahteve i da li je označena propisanim oznakama i natpisima;
- 15) da li se upotrebljavaju zakonske merne jedinice propisane ovim zakonom ili propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 40.

Nadzor nad merilima i prethodno upakovanim proizvodima koji su stavljeni na tržište vrši Direkcija.

Ako se u vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana utvrdi da merilo odnosno prethodno upakovani proizvod ne ispunjava propisane uslove lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora naložiće otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku i privremeno zabraniti stavljanje na tržište merila, odnosno prethodno upakovanih proizvoda do otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Ako nedostaci iz stava 2. ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora doneće rešenje o povlačenju sa tržišta merila odnosno prethodno upakovanog proizvoda.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Član 41.

Nadzor nad merilima koja su u upotrebi vrši Direkcija.

Ako se u vršenju nadzora iz stava 1. ovog člana utvrdi da merilo u upotrebi ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom ili propisima iz oblasti metrologije lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora naložiće otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku i privremeno zabraniti upotrebu merila do otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Ako nedostaci iz stava 2. ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora doneće rešenje kojim se zabranjuje upotreba merila.

Protiv rešenja iz stava 3. može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Član 42.

Nadzor nad stručnim radom ovlašćenih i imenovanih tela vrši Direkcija preko lica ovlašćenih za vršenje metrološkog nadzora.

Član 43.

U vršenju nadzora nad stručnim radom imenovanih i ovlašćenih tela, lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je imenovano odnosno ovlašćeno telo prestalo da ispunjava propisane uslove;
- 2) da li je imenovano odnosno ovlašćeno telo obavestilo Ministarstvo o promeni koja bi mogla uticati na ispunjenost propisanih uslova;
- 3) da li ovlašćeno telo prilikom overavanja merila vrši pregled merila prema propisanom postupku i načinu pregleda merila;
- 4) da li ovlašćeno telo obavlja overavanje merila u skladu sa propisanim uslovima;
- 5) da li ovlašćeno telo za pregled merila koje overava upotrebljava etalonirane radne etalone, odnosno sertifikovane referentne materijale;
- 6) da li ovlašćeno telo čuva dokumentaciju na propisani način i u propisanim rokovima;
- 7) da li imenovano telo obavlja ocenjivanje usaglašenosti prema propisanom postupku;
- 8) da li je imenovano telo nakon sprovednog postupka ocenjivanja usaglašenosti izdalo propisanu ispravu o usaglašenosti;
- 9) da li imenovano telo čuva dokumentaciju na propisani način i u propisanom roku.

Član 44.

Ako lice ovlašćeno za vršenje metrološkog nadzora utvrdi da ovlašćeno, odnosno imenovano telo ne radi u skladu sa propisima naložiće otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku.

Ako u roku iz stava 1. ovog člana ovlašćeno odnosno imenovano telo ne otkloni utvrđene nepravilnosti Direkcija će predložiti ministru da ukine rešenje o ovlašćivanju odnosno imenovanju.

Ako ministar ukine rešenje o ovlašćivanju odnosno imenovanju, ovlašćeno odnosno imenovano telo briše se iz registra ovlašćenih odnosno imenovanih tela.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Član 45.

Način vršenja metrološkog nadzora i nadzora nad upotrebom zakonskih mernih jedinica bliže uređuje Vlada.

Član 46.

Nadležni carinski organ dužan je da sarađuje sa drugim nadležnim organima u vezi sa kontrolom merila uvezenih na tržište Republike Srbije uzajamnim pružanjem informacija.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Član 47.

Novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice, novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik a novčanom kaznom od 10.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1) ako ne upotrebljava zakonske merne jedinice koje su propisane ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 13.);

2) ako stavi na tržište merilo koje nije usaglašeno sa propisanim zahtevima, čija usaglašenost nije ocenjena prema propisanom postupku, koje nije označeno u skladu sa propisima i koje ne prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija (član 15.);

3) ako stavi na tržište ili upotrebu merila koja ne ispunjavaju zahteve ovog zakona, metrološke i tehničke zahteve propisane u skladu sa ovim zakonom (član 18.);

4) ako ne upotrebljava merila na propisan način kojim se osigurava tačnost merenja, ako ne održava merilo u tehničkom stanju koje obezbeđuje tačnost merenja i ne vodi evidenciju o njegovom održavanju i overavanju (član 19.);

5) ako ne obezbedi prvo, redovno odnosno vanredno overavanje merila (čl. 22, 23. i 24.);

6) ako upotrebljava merilo čiji je žig odnosno uverenje o overavanju merila prestalo da važi (član 26.);

7) ako stavi na tržište ili skladišti sa namerom stavljanja na tržište prethodno upakovane proizvode čija nazivna količina nije označena tačno, jasno i nedvosmisleno ili kada njihova stvarna količina odstupa od označene nazivne količine (član 29.);

8) ako stavi na tržište ili skladišti sa namerom stavljanja na tržište prethodno upakovane proizvode koji nisu označeni znakom usaglašenosti na propisani način (član 30.);

9) ako stavi na tržište mernu bocu koja ne ispunjava propisane metrološke zahteve i nije označena propisanim oznakama i natpisima (član 32.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

Podzakonski akti propisani ovim zakonom biće doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o metrologiji („Službeni list SCG”, broj 44/05), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 49.

Uverenja o odobrenju tipa merila, uverenja o overavanju merila i žigovi izdati do dana stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi do isteka roka na koji su izdati.

Rešenja o ispunjenosti uslova za pregled merila koja su pravnim licima izdata do dana stupanja na snagu Zakona o metrologiji („Službeni list SCG”, broj 44/05) važe najduže dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, pod uslovom da su ta lica podnela prijavu za akreditaciju Akreditacionom telu Srbije i zahtev za utvrđivanje ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom Ministarstvu.

Član 50.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o metrologiji („Službeni list SCG”, broj 44/05).

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.